

Muistiliiton liittovaltuusto: Muistisairaiden ihmisten palveluita heikennetään nyt useista suunnista

Muistisairaiden palveluihin kohdistuu tällä hetkellä monia leikkauspaineita. Kun samaan aikaan tuoreet tutkimustulokset kertovat, että muistisairausdiagnoosin saa vuosittain 23 000 ihmistä, ollaan tilanteessa, jossa sekä muistisairaalan arjen turvallisuus että läheisten jaksaminen vaarantuvat paikoitellen vakavasti. Muistiliiton liittovaltuusto on kehityksestä erittäin huolissaan.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloa siirrettiin, ja soveltamisalaa koskeva pykälä on avattu uudelleen valmisteluun. Vaikka lakiin ei nyt ehdoteta ikääntymisrajausta kuten aiemmassa valmistelussa, soveltamisalan uusi muotoilu pyrkii sulkemaan erityisesti ikääntyneet muistisairaajat palvelujen ulkopuolelle. Tämä tulee esille myös lain perusteluteksteissä. YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimus lähtee siitä, että vammaisuutta ei määritellä diagnoosien, vaan esimerkiksi fyysisen ja kognitiivisen toimintarajoitteen, kautta ja kaikkia vammaisia henkilöitä kohdellaan tasavertaisesti.

Suurin osa muistisairautta sairastavista asuu kotona ja tarvitsee jossain vaiheessa myös sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita kuten kotihoitoa. Kotihoidon saatavuus on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusten mukaan heikentynyt ja vuonna 2023 kotihoidon käyntien määrä laski, vaikka pitkäikäisyyden lisääntyessä tosiasiallinen palvelutarve kasvaa.

Muistiliiton liittovaltuusto vaatii, ettei hallituksen kehysriihessä huhtikuussa päätettyä sosiaalihuoltoon kohdistuvaa 100 miljoonan euron leikkausta kohdenneta ikääntyneiden palveluihin ja omaishoitajien tukeen. Esimerkiksi hyvinvointialueet ovat säästöpainneiden takia jo nyt muuttamassa ympärivuorokautisen hoivan palveluita yhteisölliseksi asumiseksi, mikä ei vastaa pidemmällä muistisairaouden vaiheessa olevan tarpeisiin.

-Jos sosiaalihuollon palveluista edelleen leikataan, tilanne on pian kestämaton, toteaa toiminnanjohtaja **Katariina Somu**.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen valtionavustuksiin kohdistuvat leikkaukset tulevat vähentämään muistisairaiden ja läheisten saamaa tukea sekä aivoterveiden edistämiseen tähtäävää työtä. Järjestöjen yleishyödyllinen työ lisää hyvinvointia ja terveyttä, mutta vahvistaa samalla osallisuutta ja edistää yhteiskunnan turvallisuutta.

- Muistiliitto jäsenyhdistyksineen on tärkeä julkisen sektorin kumppani, joka tarjoaa matalan kynnyksen tietoa ja ohjausta sekä tarjoaa ihmisille osallistumismahdollisuuksia mm. vapaaehtois- ja vertaistoiminnassa, Katariina Somu tähdentää.

Valtioneuvoston Kansalaispulssi-kyselyn mukaan kansalaisten luottamus mm. terveydenhuoltoon ja yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen on heikentynyt. Monien muistisairaiden ja heidän läheistensä kokemien tilanteiden valossa tämä on ymmärrettävää. Julkisen talouden tasapainotusta tarvitaan, mutta yhteiskunnan arvot ja viime kädessä myös sen tosiasiallinen kestävyys mitataan siinä, miten se huolehtii haavoittuvassa asemassa olevista ja pitää kaikki mukana.

Helsingissä 18.5.2024

liittovaltuuston puheenjohtaja, vararehtori Anne Portaankorva
liittohallituksen puheenjohtaja, professori Jenni Kulmala

Lisätietoja

toiminnanjohtaja Katariina Suomu
katariina.suomu@muistiliitto.fi, 050 567 6445